

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

^{1, 2}Вакерич М.М., ¹Гасинець Я.С., ¹Симочко В.В., ¹Куруц Н.В., ¹Гринь О.В.

¹ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

²Закарпатський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Слов'янська набережна, 25, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Одним із стратегічно важливих напрямків розвитку сучасної системи освіти України є формування екологічної культури особистості, виховання у кожного учня позитивного ставлення до навколишнього світу, бо, як зазначав ще В.О.Сухомлинський, «у дитини, яка вихована в умовах дефіциту спілкування з природою, розвивається емоційна глухота, агресивність у ставленні як до людей, так і до об'єктів природи». Саме тому важливим є формування емоційно-естетичного, духовного світу людини, де переважає почуття співпереживання до всього живого та розуміння процесів, які мають місце в живих біологічних системах. Відповідно до Концепції екологічної освіти України, екологічна освіта повинна охоплювати всі вікові, професійні та соціальні версти населення, і ґрунтуватися на принципах системності і безперервності, що забезпечують умови формування екологічної культури між окремими ланками освіти; єдності формальної і неформальної освіти; орієнтації на ідею цілісності природи; міждисциплінарного підходу до формування екологічного мислення, що передбачає логічне поєднання й поглиблення системних природних знань; взаємозв'язку краєзнавства, національного і глобального мислення, що сприяє поглибленому розумінню екологічних проблем на різних рівнях тощо.

Екологічна освіта – неперервний процес засвоєння цінностей і понять, які спрямовані на формування умінь, необхідних для розуміння і оцінки взаємозв'язків між людьми, їхньою культурою і довкіллям, що передбачають розвиток умінь приймати екологічно доцільні рішення і мають на меті засвоєння правил поведінки в навколишньому середовищі.

Основна мета екологічної освіти і виховання – формування у молоді системи наукових знань, поглядів і переконань, які закладають основи відповідального та дієвого ставлення до довкілля. Екологічна освіта і виховання підростаючого покоління в сучасних умовах мають бути спрямовані, в першу чергу, на зміну ставлення людини до свого здоров'я, а потім і до навколишнього середовища, як необхідної умови його збереження і зміцнення. Тому одним із проявів культури особистості має бути екологічна вихованість, яку можна визначити як відповідальне ставлення людини до свого здоров'я та навколишнього середовища.

Рівень розвитку сучасної освіти України в цілому і екоосвіти, зокрема, залежить від впровадження нових оригінальних та інноваційних методів і прийомів навчання і виховання. Сюди належить повсюдна і безперервна від молодших учнів до випускних класів діджиталізація екологічної освіти.

Екологічна освіта – органічна і пріоритетна частина всієї системи освіти, що надає їй нову якість, що формує інше ставлення не тільки до природи, але і до суспільства, до людини. Екологізація освіти означає формування нового світогляду

і новий підхід до діяльності, що базується на формуванні ноосферно-гуманітарних та екологічних цінностей.

Відповідна освіта та виховання, їх сучасність і прогресивність залежать у першу чергу від спрямованості і якості професійної підготовки педагога. Але, водночас, формування належного ставлення до навколишнього світу, пов'язане в першу чергу з наслідуванням тих моделей і того ставлення, яке характерне для людей з найближчого оточення дитини.